

Fondi tal-UE
għal Malta
2014-2020

MINISTERU GHALL-FAMILJA,
DRITTIJET TAT-TFAL U SOLIDARJETÀ SOĊJALI

SEGRETARJAT PARLAMENTARI
GHALL-FONDI EWROPEJ U DJALOGU SOĊJALI

Sibt ruħek bla xogħol u għandek Loan?

www.gemma.gov.mt

KNOW. PLAN. ACT.

Dwar il-kampanja edukattiva finanzjarja **Gemma**

Din hija inizjattiva kofinanzjata mill-Kummissjoni Ewropea u l-Ministeru ghall-Familja, Drittijiet tat-Tfal u Solidarjetà Soċjali permezz tal-Fond Soċjali Ewropew. L-ghan tal-kampanja edukattiva finanzjarja huwa li teduka gruppi vulnerabbi differenti f'Malta dwar kif jieħdu ħsieb flushom u l-irtirar tagħhom. Is-sit elettroniku tagħna huwa **ġemma.gov.mt** u huwa mfassal b'mod li jgħinek tagħmel deċiżjonijiet intelligenti dwar il-finanzi personali tiegħek. Joffrilek calculators u suġġerimenti prattiċi dwar mistoqsijiet li jista' jkollok dwar il-flus u l-irtirar.

Ibgħat CV tiegħek lill-kumpaniji, anki meta ma jkunx hemm sejħha għall-applicant. Qatt ma taf xi jkunu qed jippjanaw.

**SUĞGERIMENT
PRATTIKU**

Aġħmel I-ewwel pass

Li tispicċa bla impjieg hi sitwazzjoni tassep iebṣa. Tajjeb li titgħallem minn kull pass li għaddejt minnu, avolja t-tmiem tal-impjieg tiegħek seta' ma kienx tort tiegħek. Lest li terġa' tibda tfittex xogħol u fl-istess ħin tieħu ġsieb il-flus li għandek bħalissa? Lest li tagħmel pass 'il quddiem? Tista' tgħin lilek innifsek billi:

- A iżżomm rekord tal-ispejjeż ta' kuljum;
- B tagħraf id-differenza bejn dak li għandek bżonn u dak li tixtieq;
- Ċ ħalli l-bibien miftuha għal kull opportunità ta' impjieg;
- D toqgħod attent jekk issellift mill-bank.

Jekk spicċajt bid-dejn minħabba li qed tipprova ssib postok mill-ġdid fid-din ja tax-xogħol, tippruvax issolvih billi tissellef, speċjalment minn persuni li jsellfu b'imgħax għoli (użura). Apparti milli tkellem lill-bank, kif inhu l-parir mogħiġi f'dan il-fuljett, fittex ukoll l-għajnejna mingħand il-kappillan tal-parroċċa tiegħek jew minn xi persuna li tista' tafda u li tixtieqleq il-ġid.

Tista' wkoll tavviċina lil **Caritas Malta** billi cċempel **2590 6600** jew tmur 5, Triq l-Iljun, il-Furjana.

**SUGGERIMENT
PRATTIKU**

A. ŻOMM REKORD TAL-ISPEJJEŻ TA' KULJUM

Importanti li toqgħod iktar attent mis-soltu rigward l-ispejjeż. Ħafna drabi huma l-affarijet żgħar ta' kuljum li jagħmlu d-differenza. Agħti kas dawn l-affarijet u żżomm kont ta' fejn qed imorru flusek. B'hekk mhux biss issir taf lilek innifsek aħjar iżda wkoll tifhem x'livell ta' kontroll finanzjarju għandek, speċjalment f'mumenti diffiċċi bħal dawn. 'Djarju tal-ispejjeż' jista' jgħinejk ħafna. Jekk għandek smartphone, tista' tniżżeż il-budget mobile app tagħna u timla l-kolonnei tal-infiq. Din teħodlok biss ftit minuti, jekk tagħmilha kuljum.

B. AGħRAF ID-DIFFERENZA BEJN DAK LI GħANDEK BŻONN U DAK LI TIIXTIEQ

Qed ngħixu fi żmien meta hu aktar faċċi ssib dak li tkun tixtieq, kemm minn swieq lokali kif ukoll minn dawk internazzjonali. Jekk tipprova tissodisfa x-xewqat tiegħek mill-ewwel, tkun qed tmur kontra dak li tgħallimna, jiġifieri li taħdem u taħseb għall-futur tiegħek. Meta tgħid 'le' għal dak li taf li mhux bżonnjuż bħalissa, żgur li se tħoss sodisfazzjon ħafna akbar mill-ftit ferħ li jdum biss ftit ħin meta takkwista xi oġġett li stajt stennejt aktar għalih.

Għalhekk, aghraf x'għandek verament bżonn biex tgħaddi bih fi żmien meta tkun magħfus aktar mis-soltu. Importanti li tagħraf timmanigġa flusek tajjeb. Għalhekk aghmel pjan biex tilhaq il-miri finanzjarji tiegħek. Żur is-sit elettroniku ta' Ĝemma fejn tista' ssib aktar informazzjoni bżonnjuža li tgħinek tagħmel dawn il-passi.

Ċ. HALLI L-BIBIEN MIFTUHA GħAL KULL OPPORTUNITÀ TA' IMPJIEG

Taqtax qalbek, għax hawn īnfra opportunitajiet. Hemm il-Jobsplus fejn tista' tistaqsi x'hawn fis-settur tal-impjieg iċċi bħalissa. Tista' wkoll tkellem lid-Dipartiment tas-Sigurtà Soċjal biex tara x'benefiċċċi int intitolat għalihom billi żżur dan is-sit elettroniku: <https://socialsecurity.gov.mt/en/Benefits-and%20Assistance/Pages/Benefits-Information.aspx> għal aktar informazzjoni jew inkella tibgħat email id-Dipartiment fuq: **social.security@gov.mt** jew iċċempel **Freephone 153**.

D. OQGHOD ATTENT JEKK ISSELLIFT MILL-BANK

Jekk għandek loan, tajjeb li titkellem mal-bank sabiex tara ssibux soluzzjoni temporanja għalik f'dawn iż-żminijiet ibsin. Dan hu żmien kritiku li fih tevalwa sew l-ispejjeż tiegħek ukoll biex tkun sinċier kemm tista' meta tmur titkellem.

Affarijiet oħra dwar il-flus li għandek tikkunsidra

1. AGĦMEL LISTA TA' PRIJORITAJIET

Ipprova aġħti numru skont il-prijorità lill-affarijiet li għandek fil-lista. Dawk li huma mal-ewwel tlieta, li ġeneralment huma l-ikel, il-ħwejjeġ u l-affarijiet tad-dar, huma l-aktar affarijiet bżonnjuži. Wara dawn jiġu affarijiet li l-importanza tagħhom tvarja skont iċ-ċirkustanzi, pereżempju l-ħlas tal-insurance tal-karozza li trid titħallas minnufih. L-affarijiet l-oħra li jibqa' huma biss affarijiet li tixtieq u mhux li għandek bżonn. Dawn jissejħu kapriċċi, pereżempju mobile ġdid jew appuntamenti għax-xahar jew id-dwiefer. F'ċirkustanzi bħal dawn żomm f'moħħok dak li hu **verament** importanti.

Irreġistra mal-'My GEMMA Budget Planner' billi tidħol f'dan il-url: gemma.gov.mt/downloadable-budget-planner. Ladarba tirregista, tkun tista' taċċessah mill-mobile tiegħek. Il-'My GEMMA Budget Planner' huwa ghodda li tgħinek tippjana l-budget tiegħek biex b'hekk tkun tista' timmaliġġa flusek ahjar.

SUGGERIMENT
PRATTIKU

2. TAF X'INHUMA L-Għanijet Finanzjarji Tiegħek?

Agħmel pjan, u meta tiġi biex tiddeċċiedi dejjem ftakar fl-għanijet tiegħek. Ftakar li dak li se tiffranka llum se jgħinek tilħaq l-għan finanzjarju tiegħek. Żur is-sit elettroniku ta' Ĝemma għal aktar informazzjoni fuq www.gemma.gov.mt

SUGGERIMENT
PRATTIKU

Tkellem ma' min taf li qiegħed fl-istess sitwazzjoni bħalek. Forsi din il-persuna tista' tgħinek terġa' tqum fuq saqajk u tissuġġerilek ma' min għandek titkellem, fejn għandek tfittek korsijiet ta' taħriġ, kif ukoll opportunitajiet ta' xogħol.

3. KABBAR IL-POSSIBILITAJIET TIEGħEK: KOMPLI TGħALLEM

Qeqħdin ngħixu f'soċjetà fejn sar importanti ħafna li tkompli titgħallem u ttejjeb il-ħili tiegħek. Għalhekk, kabbar l-opportunitajiet għall-karriera tiegħek billi tkompli tistudja. Hekk, mhux biss tkun qed titgħallem aktar iżda wkoll tkabbar l-opportunità li ssib impjieg aħjar. Fis-sit elettroniku www.jobsplus.gov.mt/training-opportunities issib lista ta' opportunitajiet ta' taħriġ ipprovduti minn Jobsplus. Jekk inti interessa tagħmel kors biex ittejjeb l-opportunitajiet tiegħek tista' wkoll tara l-kurrikulu offrut mill-MCAST, li tista' taċċessah minn dan is-sit elettroniku: www.mcast.edu.mt/rfm/source/Prospectus/Prospectus_2018/index.html&p=1

4. HOUSING SOĊJALI GĦAL PERSUNI BLA IMPJIEG

Jekk għandek problema minhabba l-kera jew il-propjetà, tista' tapplika għall-housing soċjali. Għal aktar informazzjoni:
Awtorità tad-Djar, 22, Triq Pietro Floriani, il-Furjana FRN 1060;
Telefon: 2299 1000; Email: customer.care.ha@ha.gov.mt;
Sit elettroniku: housingauthority.gov.mt/en/Pages/Schemes/all-application-forms.aspx

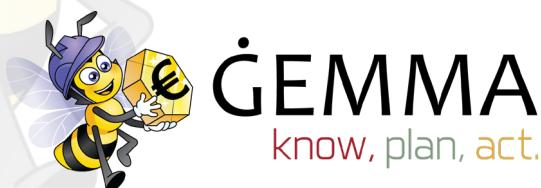

5. BENEFIČĆJI TA' SIGURTÀ SOĊJALI APPLIKABBLI

Biex tkun taf intix intitolat għal benefiċċji tas-Sigurtà Soċjali, ikkuntattja l-uffiċċju distrettwali tad-Dipartiment tas-Sigurtà Soċjali billi tagħżel mill-indirizzi li jidhru f'dan is-sit elettroniku: socialsecurity.gov.mt/en/about-us/Pages/District-Offices-.aspx jew tibgħat email lid-Dipartiment fuq: social.security@gov.mt jew Freephone 153.

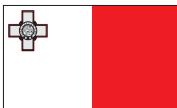
6. TAĦRIġ MATUL IL-ĦAJJA

Minbarra li t-taħriġ jgħinek issib xogħol, illum qed ngħixu f'soċjetà fejn persuna jeħtiġilha ttejjeb il-ħiliet tagħha billi tkompli titgħalliem u b'hekk iż-żejjid l-opportunitajiet u ttejjibhom. Dwar tiftix ta' impieg tista' żżur is-sit elettroniku ta' Jobsplus fuq: jobsplus.gov.mt/job-seekers-mt-MT-en-GB/vacancies kif ukoll siti oħrajn li huma aċċessibbli għal kulħadd bl-užu tal-internet. Tajjeb li tikkomunika mad-Dipartiment tar-Riżorsi Umani fil-kumpaniji rispettivi fejn tixtieq taħdem. Importanti li taġġonna ruħek fuq kif għandek tippreżenta s-CV tiegħek. Fittex fuq l-internet kliem ewljeni bħal ‘well designed CV’ jew ‘best practice CV’ għal aktar għajnejha biex tibni l-aħjar verżjoni tas-CV tiegħek.

Għandek xi mistoqsija għal GEMMA?
Iktbilna fuq **gemma@gov.mt**

Għal aktar informazzjoni żur
www.gemma.gov.mt

Programm Operattiv II – Fondi Strutturali
u ta' Investiment Ewropej 2014-2020
Rata ta' ko-finanzjament: 80% Fondi
mill-Unjoni Ewropea; 20% Fondi Nazzjonali

